

Aan

Minister van SZW

21/11/23

nota

OPENBAARMAKEN Nota BNC-fiche Mededeling
Demography Toolbox

TER BESLISSING

Directie

Onze referentie
2023-

Opgesteld door

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)

1

Aanleiding

Op 3 oktober jl. heeft de Europese Commissie een Mededeling gepresenteerd over een Demografie *toolbox*. U vindt bij deze nota een concept BNC-fiche over deze Mededeling. Het fiche is met S&I, ASEA, AV en WR afgestemd voor de onderdelen die op SZW-terrein liggen. Ook WBJA, FEZ en de coördinator regeldruk hebben het BNC-fiche bekeken. Het fiche is opgesteld in nauwe samenwerking met BZK.

Geadviseerd besluit

- Wij vragen uw akkoord op het concept-fiche. Eventuele opmerkingen ontvangen wij graag uiterlijk maandagochtend 6 november in verband met het opsturen van het fiche aan de BNC op maandagmiddag 6 november.
- Na bespreking in de ambtelijke voorportalen (BNC op 8 november en CoCo op 14 november) wordt het fiche naar verwachting ter instemming aangeboden aan de MR van 17 november.
- De ambtelijke besprekingen kunnen nog leiden tot aanpassingen van het fiche. Het fiche wordt ook nog separaat voorgelegd aan MBZK.

Kernpunten

Inhoud

- De Commissie publiceerde een mededeling over een toolbox aan maatregelen om demografische ontwikkelingen het hoofd te bieden. De Commissie geeft daarmee gehoor aan de oproep van de Europese Raad uit juni 2023 om te komen tot een integraal instrumentarium op dit thema. Een mededeling is een niet bindend instrument, de Raad neemt ook geen formele positie in t.o.v. mededelingen.
- De mededeling benadrukt de noodzaak om het tekort aan arbeidskrachten, de door demografische veranderingen toenemende druk op de overheidsbegrotingen en de potentiële gevolgen voor investeringen, concurrentiekracht en productiviteit te adresseren. Ook stelt de Commissie dat territoriale verschillen binnen en tussen de lidstaten groter dreigen te worden, met mogelijk negatieve consequenties voor de sociale cohesie binnen de Unie.
- In algemene zin kan gesteld worden dat de mededeling weinig nieuwe beleidsinitiatieven bevat, maar dat het eerder gaat om het in kaart brengen van de reeds beschikbare instrumenten om demografische uitdagingen het hoofd te kunnen bieden.

- De Commissie noemt vier beleidsgebieden die de aandacht zou moeten hebben van de lidstaten:
 - i. Het beter combineren van gezinsaspiraties en betaald werk, met name door toegang tot hoogwaardige kinderopvang en een goed evenwicht tussen werk en privéleven te garanderen. Op dit vlak zal de Commissie een informatiecampagne initiëren over deze thema's.
 - ii. Het ondersteunen van jongere generaties om hun vaardigheden te ontwikkelen en hun toegang tot de arbeidsmarkt en tot betaalbare huisvesting te vergemakkelijken. De Commissie kondigt aan het Kwaliteitskader voor stages in 2024 te willen actualiseren, dat de overgang van jongeren van onderwijs en werkloosheid naar werk ondersteunt door middel van hoogwaardige stages.
 - iii. Het versterken van de positie van oudere generaties en het in stand houden van hun welzijn, door middel van hervormingen in combinatie met passend arbeidsmarkt- en werkplekbeleid. Hierover zal een high-level groep voor non-discriminatie, gelijkheid en diversiteit in de lente van 2024 een rapport publiceren. Ook zal de Commissie, samen met het Sociaal Beschermingscomité, in 2024 haar Pensioentoeikendheidsrapport publiceren.
 - iv. Het opvullen van tekorten op de arbeidsmarkt door middel van beheerste legale migratie, in aanvulling op het benutten van talenten binnen de Unie. Op dit vlak wordt slechts verwezen naar het pakket maatregelen inzake talentmobiliteit dat de Commissie naar verwachting medio november zal publiceren.
- Ten slotte noemt de Commissie dat ze een aantal acties zelf zal ondernemen. Zo zet de Commissie in op het mainstreamen van demografische uitdagingen in relevante beleidsvoorstellen op EU-niveau en, waar nodig, in de bijbehorende impact assessments.

Datum
26 oktober 2023

Onze referentie
2023-[REDACTED]

Beoordeling

- De beoordeling is in lijn met staand beleid en eerdere communicatie naar de TK:
- In algemene zin wordt de Mededeling van de Commissie verwelkomd. Het is van groot belang dat de demografische ontwikkelingen in Europa onderdeel uitmaken van de discussie en beleidsontwikkeling met betrekking tot de sociaaleconomische situatie van de Europese Unie op langere termijn. Het is goed dat de Commissie hier middels haar *toolbox* breder aandacht voor vraagt.
- Met betrekking tot de effecten van demografische ontwikkelingen op de Nederlandse samenleving en mogelijk handelingsperspectief daarop, wordt genoemd dat het kabinet met interesse uitkijkt naar het adviesrapport van de Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen 2050.
- Op de eerste drie beleidsterreinen (werk-privébalans, jeugd, ouderen) onderschrijft het kabinet de analyse en initiatieven van de Commissie.
- Met betrekking tot de inzet van de Commissie op het gebied van legale migratie herhaalt het kabinet haar standpunt dat het kabinet arbeidsmigratie van buiten de EU, met uitzondering van kennismigratie, ziet als sluitstuk van de aanpak van krapte op de arbeidsmarkt. Ook noemt het kabinet dat arbeidsmigratie worden afgezet tegen effecten op beleidsterreinen zoals huisvesting, zorg, onderwijs, openbare orde en veiligheid, (irreguliere) migratie, terugkeer en overname, maar ook aan grote maatschappelijke en sociaaleconomische vraagstukken, waaronder integratie en sociale cohesie.

• Het kabinet onderschrijft ook het voornemen om demografische uitdagingen in EU-voorstellen en impact assessments mee te nemen. Dit sluit aan bij de inzet van het kabinet om de samenhang tussen nationale beleidsmaatregelen en EU-instrumenten te bevorderen. Daarbij moet voldoende rekening worden gehouden met de diversiteit aan uitdagingen in de lidstaten.

Datum
26 oktober 2023

Onze referentie
2023-

Bijlagen

Volnummer	Naam	Actie	Informatie
1	BNC-fiche Mededeling Demography Toolbox	Ter informatie (niet verzenden)	
2	Commissiemededeling Demography Toolbox	Ter informatie (niet verzenden)	